

ב מ ע ר ק ה

ב ש ע ה ז ו

עם התקרבות שעת ההכרעה בחזיתות המזרח התיכון, מקבלת תביעת ההתגייסות העברית תוקף משנה. מצד אחד מובעת התביעה כלפי השלטונות כי ימהרו במלאכת הגיוס והאימון, למען תוכלנה יחידות הצבא העבריות להטיל את משקלן בשעות הרציניות ביותר של המערכה; ומצד שני הולכת ומתבררת העובדה, שתפקידו של חיל מצב נאמן, השומר על הבטחון בעורף ועל דרכי התחבורה החיוניות, אינו פחות בחשיבותו מתפקידם של חילות החזית. המאורעות בעירק משמשים אתראה ואזהרה חמורה בנוגע לדברים העלולים להתרחש גם במרחק של מאות קילומטרים מאחורי החזית; והאזהרה מופנית הן כלפי מנהלי כוחות ההגנה של בעלי-הברית במזרח התיכון והן אל בני הישוב העברי בארץ. אמנם דברים שקרו בארם-נהרים אי-אפשר להם להתרחש על נקלה בארץ-ישראל; ולזאת ישמח ודאי לב כל אותם האנגלים והאמריקנים, שתמכו — מטעמים פטריוטיים משלהם — בפיתוחו של „הבית הלאומי“. אולם במידה שהמערכה תתלקח ביתר-שאת, ואף תתקרב יותר אלינו, עלולים להופיע בסביבותינו גורמים זרים ולעורר בעזרת אמצעי-חוזן מעין מה שנעשה בעירק ע"י כוחות עצמיים בעיקר.

לקראת הימים הבאים עלינו לזכור: בתנאי המלחמה המודרנית, הפועלת בעזרת אינפנטריה אוירית, חיל-סוככנים ופולגות „טור חמישי“ מסוגים שונים, מוטלים תפקידי חיל המצב על שכבת אוכלוסים הרבה יותר רחבה מאשר במלחמות הקודמות, ולא רק על המגויסים בלבד. המפקדה האחראית להגנת אנגליה הגיעה זה כבר לידי הכרה זו: והיא יצרה, בצדו של צבא קל-תנועה, גם חיל עצום של אזרחים, הממשיכים בדרך כלל בעבודתם הרגילה, אלא שהם מתאמנים בזמנם הפנוי לצרכי הגנת מקומותיהם ומאורגנים בצורה מתאימה לתפקידים המלחמתיים העלולים ליפול לפתע בחלקם. חיל זה, הנקרא „משמר הארץ“ (Home Guard), מונה כעת יותר משני מיליונים גברים מגיל של שבע-עשרה ועד ששים וחמש, והוא מהווה אבן-פנה הכרחית בכל תכניות ההגנה של האיים הבריטיים. „משמר הארץ“ כזה דרוש גם בארצנו, ואין כל סיבה לדחות את יצירתו. הסכנות הצפויות לנו אינן קטנות

מאלו הצפויות לאנגליה, ורצונו של הישוב העברי להתגונן בכל אשר יוכל אינו נופל מרצונם של האנגלים. חיל הנוטרים הקיים יכול לשמש כאחד הגרעינים למפעל זה.

*

לא הישוב העברי גרם לכך שהגיוס לא התקדם בחדשים האחרונים בקצב הדרוש. יהודי א"י, ללא הבדל מפלגה ודעה, מוכנים לבצע את מלוא תפקידם הן בחזית המשותפת של בעלי הברית במזרח, והן בהגנת המולדת. ברם, כמותם היא מוגבלת, ואם כי אין גבול לנכונותם ואין הם עושים שום חשבונות צדדיים בנוגע לצוויי ההגנה, הרי מוכרחים הם — ככל אומה ואומה — לעשות חשבון אחראי מאד ביחס לחלוקת הכוחות בין התפקידים השונים הכלולים במאמץ ההתגוננות העליון. ומשתי בחינות אמורים הדברים.

את הבחינה הראשונה — הדאגה לחלוקת כוחות מתאמת בין החזית, בין חיל-המצב והגנת הבית — כבר ציינו למעלה; והבחינה השנייה — אף היא חשובה מאד — תובעת מאתנו לשקול את הרכב הכוחות המתגייסים לצבא. האומה העברית, שהישוב הוא אך בא-כוחה, רוצה להופיע במלחמה זו במלוא-כוחה, במיצוי כל מקורות מסירותה ובמכסימום דאגה לעתידה. אין האומה העברית נבדלת בזאת משום אומה אחרת השלובה בשרשרת בעלי-הברית. מתוך הרגשת אחריות משולשת זו, על הישוב לתכנן את פעולתו באופן שכוחות ההתנדבות שלו לא יתפזרו בצורה אנרכית בין סוגי צבא-שונים, לפי רצונו המקרי של היחיד, או בלחץ גורמים אחרים, שהם צדדיים מנקודת ראות לאומית. הישוב רואה ביחידותיו המתגייסות אבני בנין למפעל מקיף יותר, והוא יבחן, איפוא, כל אבן לפי מידת התאמתה לכלל הבנין. גם במפעל ההתגייסות, כמו בשאר מפעלי הציונות, זקוקים אנו להתנדבות חלוצית ולתכניתיות לאומית גם יחד.

ברי, שהכוחות העבריים העומדים לרשות ההגנה של המזרח התיכון אינם מצטמצמים ביהודי א"י. בימים אלה נתפרסמה בירחון „פלשטיין אנד מידל איסט“ רשימה קצרה על פרשת „הבטליונים האבודים“. אלפי צעירים יהודים מדרום-מזרח אירופה, ומארצות הבלקן ביחוד, שאפו להצטרף אל כוחות בעלי-הברית שבמזרח, „אולם המשא והמתן בדבר הרשות לכניסת הנוער הזה לשטחי הקיסרות הבריטית ארך זמן רב כל כך עד שגדודי החופש האלה נהפכו בעל-כורחם לצבא עבודה של היטלר“. קשה להגזים בערכם של אלפי צעירים עברים אלה, הנועזים והעומדים בגבם אל הקיר, בשעה שכל חיל-המשלוח האימפריאלי ביון מנה פחות מששים אלף איש. והירחון הנ"ל מוסיף, שאם כי האפשרויות הללו בארצות הבלקן חוסלו ברובן, לאחר כיבושיו האחרונים של היטלר, הרי עדין הן קיימות בכמה מקומות אחרים. נקוה שתנוצלנה בעוד מועד.

מיניסטר המלחמה הבריטי, קפטן מרג'סון, הודיע ב-8 במאי בבית הנבחרים — „כי ממשלת הוד מלכותו דנה בתשומת לב באפשרות של מתן הקלות לגיוס יהודים בארצות-חוץ; אולם לרגל הדוחק בשעה זו בצרכי אספקה, וביחוד בצידוד, יעבור,

כנראה, זמן-מה עד שאפשר יהיה להפעיל תכנית זו. מדברי המיניסטר מסתבר, איפוא, שהמכשולים הפוליטיים לגיוסן של יחידות עבריות מארצות-חוץ הוסרו סוף-סוף, והעכובים כעת הם תכניים-מקצועיים בלבד, כגון מחסור במעט ציוד לצרכי-אימון. במצב שכיום, כשתעשית המלחמה הקיסרית מתפתחת בצעדי ענק, קשה לשער שיש בטענת מחסור מציין זה כדי להצדיק דיחוי ממושך.

*

עוז רוח, שליטה עצמית, אחדות הלבבות והתכונות לעיקר הציוני — אלו הן הסגולות הדרושות לנו בשעה חמורה זו. אין ספק, שבעלי-הברית יעשו את המאמץ הגדול ביותר בשביל להכשיל את התקדמות האויב לטבורו של המזרח התיכון. „אבידת עמק הנילוס ותעלת סואץ, אבידת עמדתנו בים התיכון ובמלטה — הכריז וינסטון צ'רצ'יל בבית הנבחרים הבריטי בימים אלה — עלולה להחשב כאחת המהלומות הקשות ביותר, ולכן מנוי וגמור עמנו ללחום למענם בכל אוצרות הכוח של האימפריה הבריטית, ויש לנו יסוד מספיק להאמין כי הצלח נצליח“.

ברם, המלחמה היא גורל קשה, ואין לדעת מראש אם ניתן לנו לעבור את התקופה הקרובה ללא יסורים רבים. לא רק בנו תלוי הדבר, כי נצא בשלום מכור המבחן הזה; אולם בנו, ורק בנו תלוי הדבר, כי נעמוד בו עמידת כבוד, — כי נדע לחשל בשעות חרדה ונסיון ערכים מוסריים ורוחניים, שאינם ניתנים להשמדה והם מאירים לדורות.

כוחותינו הנפשיים והרוחניים צריכים להיות מכוונים למטרה זו.

ז. רובשוב

המלחמה, הגולה והציונות

(פרקים מתוך הרצאה)

בזמן האחרון מתחילה להיות רווחת הדעה, כי אין תפקיד לציונות בימינו אלה, עד אשר תכריע המלחמה הזאת את הרשע ותמגר את כסא השטן המשתלט; אז ישובו מאליהם התנאים ההם שהיו קיימים לפני האסון ההיטלריסטי ואז נוכל גם אנחנו לשוב למילוי תפקידנו הראשון ולהוסיף לארוג הלאה את מסכת יצירתנו ותקומתנו בגולה ובארץ, כאשר ארגנו בימים שקדמו לאסון. לכל היותר — יכולה התנועה הציונית עתה רק לעזור במדת יכולתה לנצחון צבאות הדימוקרטיה במלחמה. זה כל התפקיד ורק למחרת יום הנצחון יבוא השאר מאליו.

הסכנה שבדעה זו היא כפולה: ראשית — אין תנועה הנושאת את נפשה להצלת האומה יכולה להשלים עם כך כי דוקא בשעת המשבר הקשה ביותר העובר על האומה אין היא מתאזרת לעזרתה. גם אילו רצתה להשלים עם זאת לא היתה יכולה. מלב לבו של כאב ישראל קם המפעל בארץ, והוא קם על מנת לרפא את הכאב הזה. אין פינה בכל מרחבי הגולה אשר בה יחלו את שבר אסונות הגולה כמו